

Sygn. akt III AUz 31/13

III AUz 32/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący :	SSA Ewa Piotrowska
Sędziowie :	SSA Jolanta Ansion SSA Maria Małek-Bujak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania R. B. (R. B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do renty socjalnej

w związku z zażaleniami R. B.

na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Bielsku - Białej z dnia 15 października 2012 roku o odrzuceniu apelacji oraz

na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Bielsku - Białej z dnia 5 listopada 2012 roku

- w sprawie o sygn. akt VI U 991/11

postanawia: 1. uchylić zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku - Białej z dnia 15 października 2012 roku o odrzuceniu apelacji,

2. zmienić zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku - Białej

z dnia 5 listopada 2012 roku o odmowie ustanowienia pełnomocnika z urzędu w ten sposób, że ustanowić dla ubezpieczonej R. B. pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego, którego wyznaczy Okręgowa Izba Radców Prawnych w K..

/-/SSA J. Ansion/-/SSA E. Piotrowska/-/SSA M. Małek - Bujak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

1. Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 października 2012 roku Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku - Białej odrzucił apelację R. B. od wyroku tego Sądu z dnia 5 września 2012 roku. W uzasadnieniu wskazał, że odwołująca R. B. w dniu 6 września 2012 r. (data nadania na poczcie) wniosła do tutejszego Sądu apelację od wyroku z dnia 5 września 2012 r. Zarządzeniem z dnia 13 września 2012 r. została; wezwana do uzupełnienia braku formalnego apelacji poprzez jej podpisanie oraz do uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji w kwocie 30 zł w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia apelacji. Wezwanie w tym zakresie doręczono odwołującej w dniu 3 września 2012 r. W wyznaczonym terminie, to jest do dnia 10 września 2012 r. R. B. nie podpisała apelacji ani nie uiściła opłaty od apelacji. Dopiero w dniu 27 września 2012 r. uiściła opłatę w wysokości 30 zł.

Sąd zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 126 § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 368 § 1 k.p.c. strona powinna podpisać apelację. Natomiast stosownie do art. 3 ust. 2 pkt 2 i art. 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych strona wnosząca apelację zobowiązana jest uiścić opłatę podstawową w kwocie 30 zł. Odwołująca, pomimo wezwania, nie spełniła tych wymogów.

W wyznaczonym terminie nie podpisała bowiem apelacji i nie uiściła opłaty sądowej w kwocie 30 zł. Trzeba przy tym zaznaczyć, że uiszczona w dniu 27 września 2012 r. kwoty 30 zł nie można traktować jako wypełnienia wymogu opłacenia apelacji. Opłata ta została bowiem uiszczona po wyznaczonym do tego terminie, co czyni tę czynność bezskuteczną. Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie znajduje zastosowanie art. 370 k.p.c., zgodnie z którym sąd pierwszej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym apelację nieopłaconą lub której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie. Dlatego Sąd orzekł na podstawie powyższego przepisu o odrzuceniu apelacji R. B..

Zażalenie na postanowienie o odrzuceniu apelacji wniosła ubezpieczona.

W zażaleniu podniosła, że otrzymała wezwanie do uzupełnienia braków. Podkreśliła, że 5 września 2012 roku odbyła się rozprawa i ogłoszono nieprawomocny wyrok, od którego mogła się odwołać do 7 dni (do 12 września), więc się odwołała i czekała na postanowienie. Pismo dostała 26 września 2012 roku i w dniu 27 września 2012 roku dokonała wpłaty przekazem. Nie rozumie więc, dlaczego apelacja została odrzucona.

W dniu 22 października 2012 roku ubezpieczona złożyła wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, przy czym postanowieniem z dnia 5 listopada 2012 roku Sąd I instancji oddalił wniosek, motywując orzeczenie zaradnością ubezpieczonej, działaniem Sądu z urzędu oraz pouczeniem o konieczności podjęcia czynności procesowych, a także tym, iż w zasadzie pełnomocnik byłby umocowany po wydaniu wyroku tylko do czynności zażaleniowych.

Postanowienie to zostało zaskarżone przez ubezpieczoną zażaleniem z dnia 15 listopada 2012 roku, w którym podniosła ona, że nie posiada środków na pełnomocnika z wyboru, natomiast organ rentowy dysponuje pełnomocnikami.

Sąd Apelacyjny ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 września 2012 roku Sąd Okręgowy wyrokiem oddalił odwołanie ubezpieczonej.

Pismem datowanym na dzień 5 września 2012 roku, zatytułowanym: „odwołanie sprawy o rentę socjalną” (k. 139 i n. a.s.) niebędącym pismem oryginalnym oraz niezawierającym podpisu, nadanym w urzędzie pocztowym w dniu 6 września 2012 roku,
a które wpłynęło do Sądu Okręgowego w dniu 7 września 2012 roku, wniosła apelację.

Następnie pismem wniesionym do Sądu Okręgowego w dniu 13 września 2012 roku (oryginalnym i podpisanym przez nią w otwartym terminie do wniesienia apelacji, k. 149 a.s. i następne) ubezpieczona zakwestionowała ocenę jej stanu zdrowia.

Wezwaniem z dnia 24 września 2012 roku Sąd I instancji wezwał ubezpieczoną do uzupełniania braków formalnych apelacji poprzez jej podpisanie i uiszczenie opłaty podstawowej w wysokości 30 zł, w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia apelacji,

a zarządzenie to zostało doręczone w dniu 26 września 2012 roku, a nie 3 września 2012 roku, przy czym podkreślenia wymaga, że wezwanie doręczone 3 września 2012 roku dotyczyło zarządzenia Sądu z dnia 30 sierpnia 2012 roku (k. 132 a.s.), a nie apelacji ubezpieczonej.

Opłatę od apelacji ubezpieczona dokonała w dniu 27 września 2012 roku (k. 166 a.s.), zatem na następny dzień po otrzymaniu wezwania, choć istotnie opłata ta została uznana na rachunku Sądu w dniu 1 października 2012 roku.

Po otrzymaniu postanowienia o odrzuceniu apelacji ubezpieczona wniosła o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w sprawie o rentę socjalną, wskazując m. in., na błędne daty zawarte w postanowieniu Sądu I instancji z dnia 15 października 2012 roku, z których to dat wynikało, że Sąd wydał zarządzenie o uzupełnienie braków 13 września 2012 roku, a doręczył je 3 września 2012, a w konsekwencji przyjął błędny termin do uzupełnienia braków - na dzień 10 września 2012 roku.

Sąd natomiast oddalił wniosek uznając, że ewentualne badanie przez Sąd skuteczności wniesienia przez odwołującą apelacji (odwołująca złożyła zażalenie na postanowienie o odrzuceniu apelacji) może być rozpoznawane wyłącznie na posiedzeniu niejawnym przez sąd drugoinstancyjny, a które to postanowienie ubezpieczona zaskarżyła.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Postanowienie o odrzuceniu apelacji podlega uchyleniu, natomiast postanowienie o odmowie ustanowienia pełnomocnika z urzędu podlega zmianie.

W pierwszym rzędzie podkreślenia wymaga, że Sąd I instancji odrzucając apelację wskazał w uzasadnieniu na błędny termin doręczenia wezwania o uzupełnienie braków formalnych apelacji, bowiem wezwanie o uzupełnienie braków formalnych apelacji zostało ubezpieczonej doręczone 26 września 2012 roku, a nie 3 września jak przyjął Sąd, a w rezultacie jako upływ terminu Sąd przyjął dzień 10 września 2012 roku i uznał, że opłata złożona 27 września 2012 roku jest opłatą wniesioną po terminie.

Sąd uznał także, że ubezpieczona nie uzupełniła pozostałych braków formalnych w terminie (nieprawidłowym) do 10 września 2012 roku, to jest nie podpisała apelacji.

Podkreślenia wymaga, że istotnie pismo zatytułowane „odwołanie sprawy o rentę socjalną” (k. 139 i n. a.s.) nie zostało podpisane i zostało złożone w kserokopii, **jednakże pismem wniesionym do Sądu Okręgowego w dniu 13 września 2012 roku (oryginalnym i podpisanym przez nią w prawidłowym terminie do wniesienia apelacji, k. 149 a.s. i następne) ubezpieczona zakwestionowała ocenę jej stanu zdrowia i z treści tego pisma można wywieść (art. 130 § 1 zd 2 k.p.c.), że ubezpieczona domaga się weryfikacji wyroku.**

Z tych właśnie przyczyn postanowienie o odrzuceniu apelacji należało uchylić na mocy art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Natomiast, odnosząc się do postanowienia o odmowie przyznania ubezpieczonej pełnomocnika z urzędu, mając na względzie potencjalne skutki wskazanych wyżej omyłek, przy jednoczesnym braku profesjonalnej wiedzy prawniczej ubezpieczonej oraz nieprofesjonalnym sposobie formułowania i składania przez nią pism, a także przy braku zdecydowania co do środków procesowych (składanie i wycofywanie), przy jednoczesnej woli zaskarżania niekorzystnych dla niej rozstrzygnięć, Sąd Apelacyjny uznał, że okoliczności te łącznie prowadzą do odmiennej oceny podstawy rozstrzygnięcia o konieczności udziału profesjonalnego pełnomocnika z urzędu dla ubezpieczonej, co powinno również zapewnić sprawność i szybkość postępowania.

Podkreślenia także wymaga, że w ocenie Sądu Apelacyjnego wskazane w uzasadnieniu postanowienia o oddaleniu wniosku o pełnomocnika „radzenie sobie z samodzielnym podejmowaniem czynności w sprawie” ma charakter intuicyjny i przypadkowy, a nie nacechowany wiedzą prawniczą.

Natomiast w kontekście weryfikacji przez Sąd Apelacyjny postanowienia o odrzuceniu apelacji odpadła także argumentacja wskazana w uzasadnieniu postanowienia o oddaleniu wniosku o pełnomocnika, a sformułowana przez Sąd I instancji, że „w niniejszej sprawie został już ogłoszony wyrok, a ewentualne badanie skuteczności wniesienia przez odwołującą apelacji (odwołująca złożyła zażalenie na postanowienie o odrzuceniu apelacji) może być rozpoznawane wyłącznie na posiedzeniu niejawnym przez sąd drugoinstancyjny (art. 397 § 1 k.p.c.). Oznacza to, że ewentualna pomoc adwokata sprowadzałaby się na obecnym etapie postępowania tylko do kwestii formalnych związanych z postępowaniem między instancyjnym, a nie do meritum sprawy”.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznając, że ubezpieczona nie posiada środków finansowych, pozwalających jej na pokrycie bez uszczerbku dla utrzymania swojego oraz rodziny kosztów pełnomocnika z wyboru (na co wskazał Sąd I instancji) oraz uznając za potrzebny udział pełnomocnika z urzędu na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 117 § 5 k.p.c., zmienił zaskarżone postanowienie i ustanowił dla ubezpieczonej pełnomocnika z urzędu.

/-/SSA J. Ansion/-/SSA E. Piotrowska/-/SSA M. Małek - Bujak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM